

УДК 811.161.2.025.4.011

ЕКОНОМІЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ В АСПЕКТІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Палій Наталя Вікторівна, ст. викладач кафедри інженерної та мовної підготовки іноземних громадян, Державний вищий навчальний заклад «Приазовський державний технічний університет» м. Маріуполь, e-mail: paliy_nataly@mail.ru, тел: +380968841529

Стаценко Тетяна Валеріївна, викладач кафедри інженерної та мовної підготовки іноземних громадян, Державний вищий навчальний заклад «Приазовський державний технічний університет» м. Маріуполь, e-mail: statc30@gmail.com, тел: +380968928680

Paliy Natalya, Senior Lecturer of department of Engineering and Language Training for International Students, State Higher Educational Establishment «PRIAZOVSKYI STATE TECHNICAL UNIVERSITY», Mariupol

Statsenko Tatiana, assistant of department of Engineering and Language Training for International Students, State Higher Educational Establishment «PRIAZOVSKYI STATE TECHNICAL UNIVERSITY»

Paliy Natalya, Statsenko Tatiana. Economic terminology in the aspect of language training of foreign students.

The article is devoted to the theme of future specialist training, formation of speech competence of foreign students-economists in a language environment on the example of the speciality language. Particular attention is paid to the methods and forms of work, contributing to a more efficient development of speech, language, subject specific competences. Based on the methodology of specialty language teaching, it is necessary to introduce the economic terminology to foreign students at the stage of preliminary studying. Knowledge, they have got, will allow students of Economics Faculty of the first and second years of studying to work effectively with professionally-oriented literature, analyze, conceptualize and synthesize the information contained in the scientific text. Ukrainian language and Russian Language competence is able to ensure the readiness of foreign graduate to the real use of the knowledge gained in a professional environment, and to enlarge international communication at the up-to-date level, conduct business negotiations with Russian speaking partners, to be able for the following manufacturing internship, actively participate in international conferences.

Палій Н.В., Стаценко Т.В. Економічна термінологія в аспекті мовної підготовки іноземних студентів.

У статті висвітлюється тема підготовки майбутнього фахівця — формування мовних компетенцій в іноземних студентів-економістів в умовах мовного середовища на прикладі мови спеціальності. Особливу увагу приділено методам і формам роботи, що сприяє більш ефективному формуванню мовних, предметних компетенцій. Ґрунтуючись на методиці викладання мови спеціальності, знайомити іноземних студентів з економічною термінологією необхідно починати на етапі довузівської підготовки. Отримані знання дозволять студентам-економістам 1-2 курсів продуктивно працювати з професійно-орієнтованою літературою, аналізувати, осмислювати й узагальнювати інформацію, що міститься в науковому тексті. Російськомовна / українськомовна компетентність здатна забезпечувати готовність іноземного випускника вищого навчального закладу до реального використання отриманих знань в умовах професійного середовища, а також розширювати міжнародне спілкування на сучасному рівні, вести ділові перемовини з російськомовними партнерами, мати можливість подальшого стажування, брати активну участь у міжнародних конференціях.

Палій Н.В., Стаценко Т.В. Экономическая терминология в аспекте языковой подготовки иностранных студентов.

В статье затрагивается тема подготовки будущего специалиста — формирование речевых компетенций у иностранных студентов-экономистов в условиях языковой среды на примере языка специальности. Особое внимание уделено методам и формам работы, способствующим более эффективному формированию речевых, языковых, предметных компетенций. Основываясь на методике преподавания языка специальности, знакомит иностранных студентов с экономической терминологией

следует начинать на этапе довузовской подготовки. Полученные знания позволят студентам-экономистам 1-2 курсов продуктивно работать с профессионально-ориентированной литературой, анализировать, осмысливать и обобщать информацию, содержащуюся в научном тексте. Русскоязычная / украиноязычная компетентность способна обеспечивать готовность иностранного выпускника высшего учебного заведения к реальному использованию полученных знаний в условиях профессиональной среды, а также расширять международное общение на современном уровне, вести деловые переговоры с русскоязычными партнерами, иметь возможность последующей производственной стажировки, активно участвовать в международных конференциях.

Проблема роботи зумовлена появою різних методик викладання мови спеціальності зокрема мови економіки, необхідністю аналізу й узагальнення наукового матеріалу із заявленої теми, відсутністю спеціалізованих навчальних посібників для іноземних студентів-економістів зі спеціальних дисциплін.

Аналіз останніх досліджень. Питання формування мовних компетенцій в іноземних студентів-економістів в умовах мовного середовища є мало дослідженими та недостатньо висвітленими у вітчизняній науковій літературі. На сьогодні існує кілька розроблених методик викладання мови спеціальності іноземним студентам економічного профілю з позицій її різних характеристик. Так, наприклад, сучасні дослідники Л.П. Саніна [9], До Конг Чунг [5]), Т.В. Коломиец [7] наголошують на необхідності та важливості текстового плану мови спеціальності й розробці вміння читати фахові текстів.

Мета статті — визначити оптимальні шляхи вирішення питань підготовки фаховими іноземних студентів-економістів, зокрема їх мовно підготовки, а саме: розглянути основні прийоми організації навчального процесу для іноземних студентів-економістів, проаналізувати основні види роботи з текстами, з'ясувати причини виникнення труднощів сприймання / читання спеціальних текстів, схарактеризувати й розтлумачити вживання економічної термінології, а також обґрунтувати доцільність навчання мови у сфері ділового спілкування.

Результати дослідження. Унаслідок глобальних перетворень у сучасному суспільстві змінилась і роль української / російської мови як іноземної в системі української вищої освіти: з простого навчального предмета вона перетворилася на засіб досягнення професійної реалізації особистості іноземного студента. Українська / російська мова стає важливим ресурсом соціального й професійного зростання, тому проблема навчання мови спеціальності залишається одним із найважливіших завдань для викладачів, які працюють з іноземними студентами, зокрема зі студентами економічних спеціальностей. На відміну від українськомовної / російськомовної аудиторії, де професійний рівень розуміння й мовлення йде паралельно з високим рівнем читання професійно орієнтованої літератури й письма, в іноземних студентів існує розрив між цими рівнями, що призводить до нерозуміння / «недорозуміння» і незасвоєння / «недозасвоєння» навчального матеріалу. Як зазначає Г.М. Крундишева [8], інтерес до економіки в умовах соціально-політичних змін, які відбуваються в суспільстві, цілком об'єктивний, тому в сучасній науці з'являються дослідження, присвячені особливостям економічної термінології. Цій проблемі приділяється особлива увага в роботах В.Г. Костомарова, О.В. Суперанської, Л.П. Крисіна, С.В. Гриньова-Гриневица та ін. Активно видаються словники, що фіксують як нові терміни, так і нові значення термінів, які існували раніше.

Мова спеціальності — це сукупність усіх мовних засобів, що вживаються в обмеженій спеціальністю сфері комунікації з метою забезпечення взаєморозуміння представників однієї спеціальності. Виокремлюють й інші характеристики мови спеціальності: первинний зв'язок з іншими спеціальностями; усне і письмове вживання в спеціальній і міждисциплінарних сферах комунікації; офіційне застосування, вибір і частота використання мовних засобів у розділах лексики; тенденція до нормування термінології й структури текстів тощо. В описі структури мови спеціальності виділяють

три основні плани: 1) лексико-термінологічний, 2) морфолого-синтаксичний; 3) текстовий [1].

Для сприйняття оригінального наукового тексту особливого значення набуває розуміння авторської думки, мовним вираженням якої є не окрема пропозиція, а висловлювання, текст і його певні типи (опис, розповідь або повідомлення-роздум, доказ та ін.). Але в навчальних цілях в економічній аудиторії доцільно вивчати найчастотніші способи й прийоми викладу інформації в текстах з економіки. На думку Саніної [9], та Чистякової [9] будь-який науковий текст для читання повинен бути структурований відповідно до мовних потреб студентів: лексичний матеріал, мовні кліше, конструкції та інші типові мовні звороти, які необхідні для його побудови, повинні складати основу тексту. Текстовий матеріал повинен мати наукову значущість, пов'язану із вузловими питаннями професійно спрямованого навчання, відповідати інтересам студентів, мати для них практичне значення, бути пов'язаним із матеріалом профільних дисциплін, що значно підвищує мотивацію навчання й оптимізує навчальний процес.

Спираючись на думку зазначених вище авторів пропонуємо, спрямувати зусилля викладачів на формування в іноземних студентів таких навичок: розуміти основний зміст тексту, з'єднувати окремі факти в єдине ціле (тема — тема — субтема — мікротеми), прогнозувати подальший хід інформації та заключну частину тексту, визначати тему на основі різних орієнтирів (за назвою тексту, за ключовими словами, за інформацією першого абзацу), розуміти загальний логічний план тексту (поділ тексту на смислові частини, виділення головної думки абзацу, фрагмента смислових частин тексту, складання різних видів плану (простий, складний, називний, тезовий та ін.).

У зв'язку з цим необхідно підкреслити важливість навчання іноземних студентів економічної термінології з урахуванням предметного змісту.

Можна погодитися з думкою Крундишевої [8], що для досягнення лінгводидактичних цілей викладач української / російської мови повинен мати знання про специфіку матеріалу (базові поняття з економіки, економічні терміни тощо), якому він буде навчати: тут недостатньо використовувати такий традиційний спосіб семантизації нових термінів, як переклад, оскільки «ні прагматичний, ні семантичний аспекти не будуть повною мірою зреалізовані, якщо студенти, що вивчають іноземну мову, не мають уявлення про варіації лінгвістичного фону (тобто про смислові розходження еквівалентних слів, викликані диференціаціями в реаліях), про конотативну своєрідність лексики, схожою за концептуальним значенням».

Розуміння викладачем лінгвістичних особливостей матеріалу й використання не тільки одного способу семантизації (переклад) дозволяють йому втриматися від того, від чого застерігав Л.С. Виготський. Дослідник вважав, що пряме навчання поняттям завжди виявляється практично неможливим і педагогічно безплідним. Педагог, який намагається йти цим шляхом, як правило, не досягає нічого, крім порожнього засвоєння слів, голого вербалізму, що симулює й імітує наявність відповідних понять, а насправді прикриває порожнечу. Терміни, слова, словосполучення в читаних текстах повинні ставати об'єктом розумових операцій аналітичної діяльності.

Необхідно звернути увагу на те, що навчальний професійний контекст оволодіння мовою спеціальності сприяє усвідомленню системи й структури мови, корекції лінгвокомунікативних навичок і вмінь. Акцент навчання переноситься на тематично-змістовний план професійно орієнтованих навчальних матеріалів, наближених до автентичного слововжитку в цілеспрямованій комунікації. При цьому в навчальних соціальних контактах домінує групова комунікація [4]. На думку Г.К. Борозенця, до текстів для читання необхідно пропонувати завдання на кшталт: скласти висновок-резюме; описати, пояснити, порівняти, оцінити, узагальнити і т.д. Врахування реферативної функції комунікації стимулює реалізацію комунікативного впливу на партнера навчального спілкування й на його мовні вчинки.

Основною метою навчання реферування спеціальних текстів має бути формування надмовної здатності дискурсу (тобто спрямованості на формування вміння повідомити зміст побаченої або почутої професійної інформації) Істотно важливим є розвиток у студентів автономності навчання, особливо під час навчання читання автентичної спеціальної літератури. Іноземних студентів необхідно навчити навичкам оперування довідковими посібниками, словниками тощо. Важливим є також специфічний мовний спектр умінь, пов'язаних із технікою рецептивної та продуктивної переробки усних і письмових спеціальних текстів у монологічні та діалогічні форми [4, с. 276].

Як бачимо, процес навчання мови спеціальності нерозривно пов'язаний з умінням реферувати тексти, що зумовлює необхідність вивчення лексики спеціальності. У процесі освоєння лексики спеціальності іноземні студенти самі будують професійно-орієнтовані висловлювання, у яких ця лексика використовується разом з раніше відомим матеріалом. Відбувається актуальне творче використання щойно засвоєної лексики в комунікативних ситуаціях, що забезпечує формування навички перенесення інформації дуже важливої для розвитку усного мовлення. Нова лексика мови спеціальності виступає в ролі основи тематично об'єданого діалогічного тексту, логічно пов'язує діалог і забезпечує наростання обсягу мовного матеріалу за принципом включення. У процесі навчального діалогу студенти отримують інформацію про терміни, їхню вимову, дефініції тощо.

На думку Т.В. Коломієць, необхідність розкрити словозначення, адекватні поняттям термінів, змушує студентів бути уважними і до всього текстового матеріалу, оскільки незрозуміле значення хоча б одного з цих слів не дозволить їм брати участь в діалозі, де поняття, що позначаються новими словами, є центральними і тому часто повторюються. Як зазначає автор, найбільшою складністю для оволодіння є загальнонаукова лексика, яка перебуває на стику літературної та розмовної мов. У порівнянні зі спеціальними термінами, які відносно вільно семантизуються в зрозумілому для майбутнього фахівця ситуативному контексті діалогу і, як правило, не викликають особливих труднощів для запам'ятовування, загальнонаукова, розмовна лексика і фразеологія вимагають постійної уваги. З метою інтенсивного засвоєння загальнонаукового словника, в якому складних слів набагато більше, ніж в розмовно-побутовому, рекомендується застосування трансформаційних і підстановлювальних умовно-комунікативних вправ, складання питань і відповідей до спеціальних текстів і виконання прямого та зворотного перекладу відрізків текстів при актуалізації лексики й фразеології загальнонаукового пласту мовлення студентів.

Спираючись на досвід викладання російської мови як іноземної, можна повністю погодитися з думкою автора про те, що особливу увагу при складанні тренувальних умовно-комунікативних вправ викладачам необхідно приділяти словам і словосполученням, які розташовуються на межі між службовими та автономними словами, тобто, сполучникам, фразеологізмам, прислівникам і прийменниковим словосполученням, що виражають різні логіко-синтаксичні зв'язки — тимчасові (одночасність, проходження дії), причинні відносини слідства, умови, припущення, цілі та ін. [7].

Навчання мови спеціальності також включає в себе мовну підготовку в сфері ділового спілкування. Потреби розвинутих країн у кваліфікованих фахівцях-підприємцях, бізнесменах, економістах тощо висувають якісно нові вимоги до профілю випускника-економіста. Інтернаціоналізація сучасної економічної сфери вимагає від зайнятих в економіці професіоналів великих, глибоких знань іноземних мов ділового спілкування. Домогтися нової якості в мовній підготовці майбутніх підприємців дозволить такий системний підхід, який буде враховувати всі основні фактори: організаційні умови навчання, матеріальні передумови, методичну організацію, роль викладача та студента в цьому процесі. Тому завдання викладача мови спеціальності полягає в тому, щоб озброїти

іноземних студентів економічного профілю знаннями російської (української) мови ділового спілкування і вміннями мовного спілкування у сфері підприємництва.

Як зазначає До Конг Чунг, розробка методичних проблем навчання ділового мовного спілкування в підприємницької діяльності та створення системи навчання продиктовані передусім інтересами сучасного суспільства. Одним із важливих напрямів сучасної економічної реформи є залучення іноземних інвестицій в різних формах, які включають області виробництва, торгівлі, фінансів, обміну технологією та ін. [5]. Світова потреба у створенні динамічних, гнучких за можливостями використання, чітких за своїми цільовими установками та методичним рішенням навчальних курсів і навчальних посібників, орієнтованих на підготовку фахівців в порівняно вузьких галузях діяльності, які володіють російською мовою не в повному обсязі комунікативної компетенції, а переважно у сфері підприємницької діяльності, стала тим дієвим чинником, який стимулює інтерес до розробки насамперед методологічних питань, теоретичних основ побудови навчальних курсів подібної спрямованості. До Конг Чунг приділяє особливу увагу певним видам текстів за фахом: контракт, договір, лист, звіт, довідка та інше; текстам усного мовлення: телефонні переговори, бесіди, дискусії та ін.; текстам підприємницького змісту, їх функції викладу і характеристики учасників спілкування [5].

На нашу думку, у результаті навчання ділового мовного спілкування іноземні студенти оволодіють такими вміннями та навичками: адекватне сприймання та кваліфіковане оцінювання основних типів мовних актів діалогічного спілкування (ситуативний діалог, тематична бесіда, основні різновиди дискусії), а також типів монологічних висловлювань; розуміння та кваліфіковане оцінювання різних типів текстів ділових документів (їх мовленнєві та мовні особливості, експресивність і т. д.); створювання найбільш поширених й актуальних для мовної практики видів текстів документів у сфері підприємницької діяльності; формування мовленнєвих умінь і навичок в області складання ділових документів. Отже, цей ми вважаємо найбільш ефективною методикою при навчанні мови спеціальності застосування спеціалізованих видів текстів.

Чень Янмей пише, що успішність навчання будь-якого студента залежить від того, наскільки зміст навчання відповідає видам його майбутньої професійної діяльності. Багато іноземних фірм, що контактують з українськими установами в різних галузях промисловості, науки, сільського господарства, економіки, зацікавлені в прийомі на роботу громадян своєї країни, які закінчили українські виші, тому що вони добре володіють російською / українською мовою й спроможні застосовувати / передавати отримані економічні знання російською / українською мовою. Значна частина випускників-іноземців також зацікавлена у співпраці з українськими фірмами, що вимагає від них навичок і умінь складання різних документів українською / російською мовою, у тому числі контрактів [10]. Водночас, як зазначає автор, мова контракту як особливого жанру офіційно-ділового стилю мови на сьогодні не описана. У посібниках з мови ділового спілкування, призначених для українських студентів, наводяться, як правило, тільки зразки контрактів, відсутні завдання, спрямовані на самостійне складання студентами контрактів з урахуванням лінгвістичних і екстралінгвістичних особливостей цього жанру офіційно-ділового стилю мови. У програмах з української або російської мов для іноземних студентів вищих навчальних закладів України не врахований такий вид письмової мови, як складання контракту; відсутня система завдань, метою яких є навчання іноземних студентів написанню контрактів українською мовою. Вивчення мови контрактів важливе ще й тому, що в них акумульована більшість базисних економічних понять, знання яких потрібне студентам в їх майбутній професійній діяльності.

Таку ж думку висловлює Т.В. Коломієць: «Методика викладання іноземної мови на матеріалі наукового тексту, на матеріалі мови спеціальності дозволяє передусім своєю орієнтованістю спиратися на текст як на вищу комунікативну одиницю навчання. На відміну від наявних нині типологій, що базуються на одній якійсь ознаці тексту,

пропонується проводити класифікацію одночасно за кількома умовами, враховуючи як внутрішньотекстові, так і екстралінгвістичні ознаки тексту» [7, с. 328].

Повертаючись до професійно-орієнтованої лексики, слід враховувати, що понятійний склад економічних термінів характеризується різноманітністю та різноплановістю, суттєвим проникненням термінів у сферу загальноживаної лексики (перспективне планування, економічне завдання та ін.), широким використанням загальноживаних слів у ролі термінів (норма, довговічність, надійність тощо), великою кількістю термінів-словосполучень у структурному складі економічних термінів (амортизація на повне відновлення..., прямий коефіцієнт та ін.) і деяких інших.

У зв'язку з цим автори-мовознавці думку Саніна Л. П. та Чистякова А.Б. вважають, що завдання лексичного відбору економічної термінології при навчанні мови спеціальності іноземних студентів-економістів полягає в тому, щоб обрати найбільш уживані, частотні терміни, засвоєння яких давало б студентові можливість самостійно читати спеціальну літературу з економіки. Авторами пропонується відбір термінології за такими принципами: 1) статистичний; 2) методичний, що враховує тематичний і семантичний критерій; 3) лінгвістичний, який враховує критерій сполучуваності, словотворчої цінності й стилістичної необмеженості [9].

Варто зауважити, що оптимальний шлях для навчання мови спеціальності полягає у виборі значимих текстів економічного змісту, структурно-смісловий аналіз яких дає можливість розвивати й удосконалювати мовні навички, а також у виборі термінологічної лексики як мовної одиниці, зумовленої не лише системою понять цієї галузі знань, але й системою мови.

Отже, професійне спілкування має на увазі не лише вільне володіння іноземною мовою в межах можливих соціальних контактів, але й вільне володіння професійно орієнтованою лексикою, яку студент опановує в процесі вивчення фахової літератури. Умовами професійно орієнтованого навчання іноземних студентів економічного профілю мови спеціальності є читання автентичних текстів, необхідність ознайомлення їх із загальною, науково-діловою й економічною термінологією, формування навичок самостійної роботи із створення індивідуального словника й оволодіння уміннями усного професійного ділового спілкування. Ці принципи варто враховувати під час підготовки сучасних навчальних посібників з різних спеціальностей.

Висновки. Отже, щоб підготувати майбутнього іноземного студента-економіста до обговорення проблематики, що становить зміст його професійної підготовки, необхідно обирати тексти з економічної теорії, бізнес-планування, менеджменту та маркетингу, які дозволяють формувати вміння прагматичного характеру, дають студентові-економістові можливість орієнтуватися в літературі за фахом. Сучасні умови розвитку суспільства диктують нову модель викладання іноземної мови (у нашому випадку української / російської), що дозволяє досить швидко та якісно навчити студентів не лише рецептивним умінням, але й репродуктивним і продуктивним.

Список використаних джерел:

1. Багрова А. Я. *Формирование коммуникативных умений в чтении* / А. Я. Багрова // *Коммуникативная ориентированность обучения иностранным языкам в неязыковом вузе*. М., 1998. С. 44-50.
2. Беляева А. С. *Основы построения аудиторных занятий по иностранному языку в неязыковых вузах* / А. С. Беляева. – Воронеж : Изд-во Воронежского гос. ун-та, 1987. – 184 с. : табл. - Библиогр.: с. 173-183.
3. Бим И. Л., Садова Л. В. *Некоторые актуальные проблемы организации обучения иностранным языкам* // *Иностранный язык в школе*. 1998. № 6. С. 4-10.
4. Борозенец Г. К. *Профессиональное обучение иностранному языку в неязыковом вузе на основе родного языка* // *Сб. науч. тр. Всерос. науч. – метод. конф. Тольятти*, 1999. С. 274.
5. До Конг Чунг. *Деловое общение в системе речевой подготовки иностранных студентов-экономистов в сфере предпринимательской деятельности: основные формы речи и процесс обучения*: автореф. дис. канд. пед. наук. М., 2005.

6. Калмыкова Е. И. Условия формирования лингвистической и коммуникативной компетенции // *Формирование коммуникативной иноязычной компетенции*. М., 1998. Вып. 437. С. 24-33.
7. Коломиец Т. В. Язык специальности как фактор профессионального развития студентов-фармацевтов при изучении английского языка // *Теория и практика образования в современном мире: мат-лы Междунар. науч. конф. (г. Санкт-Петербург)*. СПб., 2012. С. 326.
8. Крундышева А. М. Технология обучения иностранных студентов экономической терминологии на занятиях по русскому языку: автореф. дис. канд. пед. наук. С.-Пб., 2003.
9. Санина Л. П. Изучаем язык экономики. Практическое пособие по русскому языку для иностранных студентов / Л. П. Санина, А. Б. Чистякова. – Харьков : ХНУ имени В.Н. Каразина, 2005. – 127 с.
10. Чэнь Янмэй. Методика обучения иностранных студентов базисным экономическим понятиям: на материале текстов контрактов: дис. канд. пед. наук. С.-Пб., 1999. С. 132.

References (BSI):

1. Bagrova A. Ya. *Formirovanie kommunikativnykh umeniy v chtenii* / A. Ya. Bagrova // *Kommunikativnaya orientirovannost obucheniya inostrannym yazykam v neyazykovom vuze*. М., 1998. S. 44-50.
2. Belyaeva A. S. *Osnovny postroeniya auditornykh zanyatiy po inostrannomu yazyku v neyazykovykh vuzakh* / A. S. Belyaeva. – Voronezh : Izd-vo Voronezhskogo gos. un-ta, 1987. – 184 s. : tabl. - Bibliogr.: s. 173-183.
3. Bim I. L., Sadowa L. V. *Nekotorye aktualnye problemy organizatsii obucheniya inostrannym yazykam // Inostrannyi yazyk v shkole*. 1998. № 6. S.4-10.
4. Boroznets G. K. *Professionalnoe obuchenie inostrannomu yazyku v neyazykovom vuze na osnove rodnogo yazyka* // *Sb. nauch. tr. Vseros. nauch. – metod. konf. Tolyatti*, 1999. S. 274.
5. *Do Kong Chung. Delovoe obschenie v sisteme rechevoy podgotovki inostrannykh studentov-ekonomistov v sfere predprinimatel'skoy deyatel'nosti: osnovnyye formy i rechi i protsess obucheniya: avtoref. dis. kand. ped. nauk. М., 2005.*
6. Kalmykova E. I. *Usloviya formirovaniya lingvisticheskoy i kommunikativnoy kompetentsii* // *Formirovanie kommunikativnoy inoyazychnoy kompetentsii*. М., 1998. Вып. 437. С. 24-33.
7. Kolomiets T. V. *Yazyk spetsialnosti kak faktor professionalnogo razvitiya studentov-farma-tsevtov pri izuchenii angliyskogo yazyka* // *Teoriya i praktika obrazovaniya v sovremennom mire: mat-lyi Mezhdunar. nauch. konf. (g. Sankt-Peterburg)*. SPb., 2012. S. 326.
8. Krundyisheva A. M. *Tehnologiya obucheniya inostrannykh studentov ekonomicheskoy terminologii na zanyatiyakh po russkomu yazyku: avtoref. dis. kand. ped. nauk. S.-Pb., 2003.*
9. Sanina L. P. *Izuchaem yazyk ekonomiki. Prakticheskoe posobie po russkomu yazyku dlya inostrannykh studentov* / L. P. Sanina, A. B. Chistyakova. – Harkov : HNU imeni V.N. Karazina, 2005. – 127 s.
10. Chen Yanmey. *Metodika obucheniya inostrannykh studentov bazisnyim ekonomicheskimi ponyatiyam: na materiale tekstov kontraktov: dis. kand. ped. nauk. S.-Pb., 1999. S. 132.*

Keywords: specialty language, Russian language as foreign, text, specialized terms, economy.

Ключові слова: мова спеціальності, російська мова як іноземна, українська мова як іноземна, текст, спеціалізовані терміни, економіка.

Ключевые слова: язык специальности, русский как иностранный, русский язык как иностранный, текст, специализированные термины, экономика.